

Slutrapport, rådgivande sortprovning i norra Sverige 2021-2023

Projekt RJN 4/2021

Sammanfattning

Den rådgivande sortprovningen i spannmål och vallgrödor har genomförts enligt ansökan, med undantag av att ingen etablering av rödklöver utfördes 2023 på grund av för få anmälda sorter. I vallsortprovningen har det under åren 2021 till 2023 mellan 7-10 rödklöversorter och 13-15 vallgrässorter såtts årligen. I spannmålssortprovningen har under dessa år mellan 11-15 kornsorter och 4-5 havresorter provats årligen. Vallsortförsöken har årligen skördats 3 gånger på Röbbäcksdalen och Offer/Lännäs och två gånger per år på Ås och Öjebyn, med undantag av 2023 då även Öjebyn övergick till treskördesystem. Totalt har 18 olika rödklöver, 13 timotej, 6 ängssvinglar, 5 rörsvinglar, 6 havre och 20 korn provats under åren på de fyra försöksplatserna (3 försöksplatser för havre).

Utfört arbete

Sortprovning i vall

Vallsortförsöken (försöksserie R8-21b samt R8-2223) provas på samtliga fyra försöksstationer: Ås, Offer/Lännäs, Röbbäcksdalen och Öjebyn. Under projektiden har extraförsök såtts in, totalt har 5 rödklöver och 5 gräsförsök etablerats under 2021 och 2022. Extraförsöken har använts i de fall då något av de ordinarie försöken inte kunnat användas.

Under 2021 fick två rödklöverförsök (vallår 3) kasseras efter att vårgraderingen utförts, pga kraftigt utgångna bestånd och stor andel ogräs. Det sådda extraförsöket i rödklöver kom med i provningen 2021 och säkerställde att 4 rödklöverförsök gick till skörd (vallår1). Det innebar att två rödklöverförsök provades på Lännäs, ett på Röbbäcksdalen och ett på Ås. Under 2021 etablerades 10 rödklöversorter, 7 timotej, 5 ängssvingel och 2 rörsvinglar i de två försöksserierna. Av rödklöversorterna provades 5 stycken för första gången i norra Sverige. Samtliga provade sorter finns i bilaga 1.

Under 2022 fick två rödklöverförsök (vallår 1) kasseras efter att vårgraderingen av planttätthet utförts. Denna kassering gjordes i samråd med beställarna och orsakats av dålig etablering respektive kraftigt utgången bestånd efter vintern. Även det sådda extraförsöket kasserades på grund av dålig uppkomst. Det resulterade i att endast två rödklöverförsök (vallår 1) gick vidare till skörd. Under 2022 etablerades 7 rödklöversorter, 7 timotej (varav 1 ny för norra Sverige), 3 ängssvinglar och 3 rörsvinglar (varav 1 ny för norra Sverige). Samtliga provade sorter finns i bilaga 2.

Under 2023 fick ett vallgräsförsök (insåningsåret) kasseras under sensommaren/hösten, då problem vid sådd resulterade i en dålig uppkomst. Inget extraförsök av vallgräs såddes 2023, så inför 2024 fanns endast 3 försök till skörd. På grund av för få anmälda sorter av rödklöver, ställdes den försöksserien in och beviljade medel för anläggningsåret i klöver användes att delvis finansiera Öjebyns utökning till treskördesystem. Under 2023 etablerades 8 timotejsorter, 3 ängssvinglar och 4 rörsvinglar (varav 1 ny för norra Sverige). Samtliga provade sorter finns i bilaga 3.

Sortprovning i spannmål

Sortprovning i korn (försöksserie R8-10) har provats på samtliga fyra försöksstationer: Ås, Offer/Lännäs, Röbäcksdalen och Öjebyn. Havre (försöksserie R8-11) provats på Offer/Lännäs, Röbäcksdalen och Öjebyn.

Under 2021 utfördes de båda spannmålsserierna enligt plan, 12 kornsorter och 4 havresorter provades detta år. Av dessa var det 4 nya kornsorter (samtliga 6-rads) som provades under norrländska förhållanden. Samtliga provade sorter finns i bilaga 1.

Spannmålsförsöken utfördes enligt plan under 2022, dock visades sig att de planerade 5 mognadsprovtagningarna var för få, då det detta år krävdes 7-8 provtagningar/plats. Då en större skillnad i mognadstid mellan sorterna förekommer vissa år, får provtagningen anpassas efter årsmån och aktuella sorter. Det kan innebära att provtagning inte utförs på samtliga sorter varje gång, något som resulterar i fler provtagningstillfällen, men inte nödvändigtvis provtagning av alla sorter vid alla tillfällen. Under 2022 testades 11 kornsorter, varav 3 var nya för norra Sveriges provning. Fem havresorter provades och bland dessa var två nya för denna försöksserie. Samtliga provade sorter finns i bilaga 2.

Under 2023 utfördes spannmålssortprovningen enligt plan, 15 kornsorter (varav 5 nya sorter för norra Sverige) och 5 havresorter provades. Samtliga provade sorter finns i bilaga 3.

Generellt för sortprovningen

Under projektiden har samarbetet mellan sortprovningen som utförs i södra och mellersta Sverige och i norra Sverige utvecklats allt mer. Det innebär bland annat gemensamt anmälningsförfarande och planeringsmöten, utveckling och delvis gemensamma PM till försöksutförarna. Efterarbete såsom resultathantering och validering av försök genomförs numera på samma sätt oavsett var i landet provningen utförs.

Resultat

Årligen bearbetas de enskilda försöken statistiskt och samtliga försök granskas och valideras av valideringsgrupp. Beslut om vilka försök som ska tas med i ettårs och flerårssammanställningarna tas av SLU sortprovning (enhet tillhörande institutionen för växtproduktionsekologi) med hjälp av valideringsgruppens granskning och utlåtanden. Resultaten presenteras i form av ettårssammanställning (spannmål) och femårssammanställning (spannmål och vallgrödor). Resultaten finns på SLU Fältforsk och Sverigeförsökens hemsida, se länkar nedan. Spannmålsförsöken finns redovisade i rapporterna "Sverigeförsöken 2021" och "Sverigeförsöken 2023". Vallförsöken finns redovisade i "Sverigeförsöken 2021". Vallförsöken kommer att finnas redovisade i Sortval 2023/2024 (senast utgåva 2020/2021) och på sortval.se. Från och med 2021 (skördeår 2020) finns inga tryckta versioner av sortval för ettåriga grödor. Resultaten från spannmålsprovningen kommer att läggas upp på sortval.se. Redovisning av resultat har gjorts för skördeår 2021 i Institutionen för norrländsk jordbruksvetenskaps rapportserie "Nytt", en rapport för spannmål och en för vall. Efter att institutionen för norrländsk jordbruksvetenskap upphörde, har rapport för skördeåret 2022 skrivits men inte publicerats. Fullständig publikationslista återfinns nedan

Publikationer

Hallin O, Sandström B och Halling M (2021). Försöksrapport Sverigeförsöken 2021. Hushållningssällskapet. Vallsortprovning, sid 96-116

Sandström B (2021). Försöksrapport Sverigeförsöken 2021. Hushållningssällskapet. Sortprovning i havre och vårkorn, sid 211-216

Sandström B (2023). Försöksrapport Sverigeförsöken 2023. Hushållningssällskapet. Sortförsök i norra Sverige – vårkorn och havre, sid 186-192

Sandström, B och Barrlund, M (2022). Sortprovning av korn och havre 2021. Nytt 2022:2. Institutionen för norrländsk jordbruksvetenskap, Sveriges lantbruksuniversitet, Umeå

Sandström, B och Barrlund, M (2022). Sortprovning 2021 – vallgräs och vallbaljväxter. Nytt 2022:1. Institutionen för norrländsk jordbruksvetenskap, Sveriges lantbruksuniversitet, Umeå

Rapporter (inte publicerade i rapportserien "Nytt")

Sandström, B (2023). Sortprovning korn och havre, norra Sverige 2022. Institutionen för växtproduktionsekologi, Sveriges lantbruksuniversitet, Umeå

Sandström, B (2023). Sortprovning 2022 vallgräs och vallbaljväxter. Institutionen för växtproduktionsekologi, Sveriges lantbruksuniversitet, Umeå

Digitala

<https://publications.slu.se/>

[Sverigeförsöken](#)

[SLU Fältforsk | Externwebben](#)

Umeå 2024-10-24

Boel Sandström

Förteckning över provade sorter i rådgivande sortprovning i norra Sverige 2021							Bilaga 1
R8-21B	Ås, Offer/Lännäs, Röbbäcksdalen, Öjebyn				R8-2223	Ås, Offer/Lännäs, Röbbäcksdalen, Öjebyn	
vall 3					Vall 3	1 Grindstad	Timotej
ins 2018	1 SW Torun mätare 4 n	RK			ins 2018	2 Rakel	Timotej
	2 SW Yngve mätare 2n	RK				3 SW TT 2004	Timotej
	3 Bor 0801	RK				4 Tryggve	Timotej
	4 Gandalf	RK				5 Switch	Timotej
	5 Bor 0801	RK				6 Bor 0301	Timotej
	6 Lars	RK				7 Liljeros	Timotej
	7 SWÅ Peggy RK03063	RK				8 Rhonia (Bor 0306)	Timotej
	8 Ilte	RK				9 Bor 11001	Timotej
	9 SWÅ RK 12012	RK				10 Vinjar	Ängssvingel
						11 SW Revansch	Ängssvingel
						12 Tored	Ängssvingel
	1 SW Torun	RK				13 Valtteri	Ängssvingel
Vall 2	2 SW Yngve	RK				14 SW Minto	Ängssvingel
ins 2019	3 Raisa (BOR 0802)	RK				15 Swaj	Rörsvingel
	4 Selma (Bor 0801)	RK				16 Karolina	Rörsvingel
	5 Lars	RK					
	6 Peggy	RK					
	7 Ilte	RK		Vall 2	1 GRINDSTAD		Timotej
	8 SWÅ RK 12012	RK		ins 2019	2 RAKEL		Timotej
	9 SWÅ RK 11003	RK			3 SW TT2004		Timotej
	10 SWÅ RK13055	RK			4 TRYGGVE		Timotej
					5 SWITCH		Timotej
					6 Vilhelm(Bor 0301)		Timotej
Vall 1	1 SW Torun	RK			7 Rhonia		Timotej
ins 2020	2 SW Yngve	RK			8 Bor 11001		Timotej
	3 Peggy	RK			9 Vinjar		Ängssvingel
	4 Raisa (BOR 0802)	RK			10 SW REVANSCH		Ängssvingel
	5 Selma (Bor 0801)	RK			11 Tored		Ängssvingel
	6 Lars	RK			12 Valtteri		Ängssvingel
	7 SWÅ 10001	RK			13 SW MINTO		Ängssvingel
	8 SWÅ 09093	RK			14 SWAJ		Rörsvingel
	9 SWÅ RK 11003	RK			15 Karolina		Rörsvingel
	10 SWÅ RK13055	RK			16 Illiad		Rörsvingel
Vallinsådd	1 SW Yngve(2n)	RK		Vall 1	1 RAKEL		Timotej
2021	2 Peggy(4n)	RK		ins 2020	2 SWITCH		Timotej
	3 Selma (Bor 0801)(2n)	RK			3 GRINDSTAD		Timotej
	4 Lars(4n)	RK			4 TRYGGVE		Timotej
	5 Ilte (4n)	RK			5 Vilhelm(Bor 0301)		Timotej
	6 LM RC7003 (4n)	RK			6 Bor 11308		Timotej
	7 LM RC7004 (4n)	RK			7 Varg		Timotej
	8 LM RC7005 (2n)	RK			8 SW REVANSCH		Ängssvingel
	9 LM RC 7006(2n)	RK			9 Tored		Ängssvingel
	10 Lasang (4n)	RK			10 SW MINTO		Ängssvingel
					11 Valtteri		Ängssvingel
					12 Bor 21417		Ängssvingel
R8-10	Ås, Offer/Lännäs, Röbbäcksdalen, Öjebyn				13 SWAJ		Rörsvingel
	1 Judit	6r			14 Karolina		Rörsvingel
	2 Aukusti	6r			15 Illiad		Rörsvingel
	3 Severi	6r					
	4 Tuomas	6r					
	5 Mainio	6r		Vallinsådd	1 RAKEL		Timotej
	6 IS 06-130 (Haukur)	6r		2021	2 SWITCH		Timotej
	7 Anneli	2r			3 GRINDSTAD		Timotej
	8 SWA 14317(Amanda)	2r			4 TRYGGVE		Timotej
	9 SWA 17525	6r			5 Vilhelm(Bor 0301)		Timotej
	10 BOR 17692	6r			6 Bor 11308		Timotej
	11 SWA 17560	6r			7 Varg		Timotej
	12 SWA 17575	6r			8 SW REVANSCH		Ängssvingel
					9 Tored		Ängssvingel
					10 SW MINTO		Ängssvingel
R8-11	Offer/Lännäs, Röbbäcksdalen, Öjebyn				11 Valtteri		Ängssvingel
	1 Averton				12 Bor 21417		Ängssvingel
	2 Niklas(Bor 08024)				13 SWAJ		Rörsvingel
	3 Luukas				14 Karolina		Rörsvingel
	4 Cilla						

Förteckning över provade sorter i rådgivande sortprovning i norra Sverige 2022						Bilaga 2
R8-21B	Ås, Offer/Lännäs, Röbbäcksdalen, Öjebyn			R8-2223	Ås, Offer/Lännäs, Röbbäcksdalen, Öjebyn	
Vall 3	1 SW Torun	RK		Vall 3	1 GRINDSTAD	Timotej
ins 2019	2 SW Yngve	RK		ins 2019	2 RAKEL	Timotej
	3 Raisa (BOR 0802)	RK			3 SW TT2004	Timotej
	4 Selma (Bor 0801)	RK			4 TRYGGVE	Timotej
	5 Lars	RK			5 SWITCH	Timotej
	6 Peggy	RK			6 Vilhelm(Bor 0301)	Timotej
	7 Ilte	RK			7 Rhonia	Timotej
	8 SWÅ RK 12012	RK			8 Bor 11001	Timotej
	9 SWÅ RK 11003	RK			9 Vinjar	Ängssvingel
	10 SWÅ RK13055	RK			10 SW REVANSCH	Ängssvingel
					11 Tored	Ängssvingel
					12 Valtteri	Ängssvingel
Vall 2	1 SW Torun	RK			13 SW MINTO	Ängssvingel
ins 2020	2 SW Yngve	RK			14 SWAJ	Rörsvingel
	3 Peggy	RK			15 Karolina	Rörsvingel
	4 Raisa (BOR 0802)	RK			16 Illiad	Rörsvingel
	5 Selma (Bor 0801)	RK				
	6 Lars	RK				
	7 SWÅ 10001	RK		Vall 2	1 RAKEL	Timotej
	8 SWÅ 09093	RK		ins 2020	2 SWITCH	Timotej
	9 SWÅ RK 11003	RK			3 GRINDSTAD	Timotej
	10 SWÅ RK13055	RK			4 TRYGGVE	Timotej
					5 Vilhelm(Bor 0301)	Timotej
					6 Bor 11308	Timotej
Vall 1	1 SW Yngve(2n)	RK			7 Varg	Timotej
ins 2021	2 Peggy(4n)	RK			8 SW REVANSCH	Ängssvingel
	3 Selma (Bor 0801)(2n)	RK			9 Tored	Ängssvingel
	4 Lars(4n)	RK			10 SW MINTO	Ängssvingel
	5 Ilte (4n)	RK			11 Valtteri	Ängssvingel
	6 LM RC7003 (4n)	RK			12 Bor 21417	Ängssvingel
	7 LM RC7004 (4n)	RK			13 SWAJ	Rörsvingel
	8 LM RC7005 (2n)	RK			14 Karolina	Rörsvingel
	9 LM RC 7006(2n)	RK			15 Illiad	Rörsvingel
	10 Lasang (4n)	RK				
Vallinsådd	1 Peggy(4n)	RK		Vall 1	1 RAKEL	Timotej
2022	2 SW Yngve(2n)	RK		ins 2021	2 SWITCH	Timotej
	3 LM RC7005 (2n)	RK			3 GRINDSTAD	Timotej
	4 LM RC 7006(2n)	RK			4 TRYGGVE	Timotej
	5 Lasang (4n)	RK			5 Vilhelm(Bor 0301)	Timotej
	6 Lars(4n)	RK			6 Bor 11308	Timotej
	7 Selma (Bor 0801)(2n)	RK			7 Varg	Timotej
					8 SW REVANSCH	Ängssvingel
					9 Tored	Ängssvingel
					10 SW MINTO	Ängssvingel
					11 Valtteri	Ängssvingel
					12 Bor 21417	Ängssvingel
					13 SWAJ	Rörsvingel
					14 Karolina	Rörsvingel
				Vallinsådd	1 RAKEL	Timotej
				2022	2 SWITCH	Timotej
R8-10	Ås, Offer/Lännäs, Röbbäcksdalen, Öjebyn				3 GRINDSTAD	Timotej
	1 Judit	6r			4 TRYGGVE	Timotej
	2 Anneli	2r			5 Liljeros	Timotej
	3 Amanda	2r			6 Bor 11529	Timotej
	4 Severi	6r			7 Rhonia	Timotej
	5 Aukusti	6r			8 SW REVANSCH	Ängssvingel
	6 Mainio	6r			9 Tored	Ängssvingel
	7 Toumas	6r			10 Valtteri	Ängssvingel
	8 SWA 17525	6r			11 Swaj	Rörsvingel
	9 SWA 17560	6r			12 Eleanora	Rörsvingel
	10 LM 18042	2r			13 Karolina	Rörsvingel
	11 Bor 16572	6r				
R8-11	Offer/Lännäs, Röbbäcksdalen, Öjebyn					
	1 Cilla					
	2 Hera (SW 161420)					
	3 Gaia (SW 141622)					
	4 Niklas					
	5 Luukas					

Förteckning över provade sorter i rådgivande sortprovning i norra Sverige 2023							Bilaga 3	
R8-21B	Ås, Offer/Lännäs, Röbbäcksdalen, Öjebyn				R8-2223	Ås, Offer/Lännäs, Röbbäcksdalen, Öjebyn		
Vall 3	1	SW Torun	RK		Vall 3	1	RAKEL	Timotej
ins 2020	2	SW Yngve	RK		ins 2020	2	SWITCH	Timotej
	3	Peggy	RK			3	GRINDSTAD	Timotej
	4	Raisa (BOR 0802)	RK			4	TRYGGVE	Timotej
	5	Selma (Bor 0801)	RK			5	Vilhelm(Bor 0301)	Timotej
	6	Lars	RK			6	Bor 11308	Timotej
	7	SWÅ 10001	RK	VCU		7	Varg	Timotej
	8	SWÅ 09093	RK	VCU		8	SW REVANSCH	Ängssvingel
	9	SWÅ RK 11003	RK	VCU		9	Tored	Ängssvingel
	10	SWÅ RK13055	RK	VCU		10	SW MINTO	Ängssvingel
						11	Valtteri	Ängssvingel
						12	Bor 21417	Ängssvingel
Vall 2	1	SW Yngve(2n)	RK			13	SWAJ	Rörsvingel
ins 2021	2	Peggy(4n)	RK			14	Karolina	Rörsvingel
	3	Selma (Bor 0801)(2n)	RK			15	Illiad	Rörsvingel
	4	Lars(4n)	RK					
	5	Ilte (4n)	RK					
	6	LM RC7003 (4n)	RK	VCU	Vall 2	1	RAKEL	Timotej
	7	LM RC7004 (4n)	RK	VCU	ins 2021	2	SWITCH	Timotej
	8	LM RC7005 (2n)	RK	VCU		3	GRINDSTAD	Timotej
	9	LM RC 7006(2n)	RK	VCU		4	TRYGGVE	Timotej
	10	Lasang (4n)	RK			5	Vilhelm(Bor 0301)	Timotej
						6	Bor 11308	Timotej
						7	Varg	Timotej
Vall 1	1	Peggy(4n)	RK			8	SW REVANSCH	Ängssvingel
ins 2022	2	SW Yngve(2n)	RK			9	Tored	Ängssvingel
	3	LM RC7005 (2n)	RK	VCU		10	SW MINTO	Ängssvingel
	4	LM RC 7006(2n)	RK	VCU		11	Valtteri	Ängssvingel
	5	Lasang (4n)	RK			12	Bor 21417	Ängssvingel
	6	Lars(4n)	RK			13	SWAJ	Rörsvingel
	7	Selma (Bor 0801)(2n)	RK			14	Karolina	Rörsvingel
Vallinsådd	Ingen insådd pga för få anmälda sorter							
2023					Vall 1	1	RAKEL	Timotej
					ins 2022	2	SWITCH	Timotej
						3	GRINDSTAD	Timotej
R8-10	Ås, Offer/Lännäs, Röbbäcksdalen, Öjebyn					4	TRYGGVE	Timotej
	1	SW Judit	6-r			5	Liljeros	Timotej
	2	Anneli	2-r			6	Bor 11529	Timotej
	3	Amanda	2r			7	Rhonia	Timotej
	4	SWA 17525	6-r			8	SW REVANSCH	Ängssvingel
	5	Aron	6-r			9	Tored	Ängssvingel
	6	LM 18042	2-r	VCU år 2		10	Valtteri	Ängssvingel
	7	LM 19076	2-r	VCU år 1		11	Swaj	Rörsvingel
	8	LM 19536	6-r	VCU år 1		12	Eleanora	Rörsvingel
	9	GN16329	6-r	VCU år 1		13	Karolina	Rörsvingel
	10	Severi	6-r					
	11	Mainio	6-r					
	12	Tuomas	6-r		Vallinsådd	1	Rakel	Timotej
	13	lina (Bor16572)	6-r		2023	2	SW Switch	Timotej
	14	Bertta	6-r			3	Grindstad	Timotej
	15	Kerttu	6-r			4	Tryggve	Timotej
						5	Liljeros	Timotej
						6	Bor 11529	Timotej
						7	Rhonia	Timotej
						8	Vilhelm	Timotej
R8-11	Offer/Lännäs, Röbbäcksdalen, Öjebyn					9	SW Revansch	Ängssvingel
	1	Cilla				10	Tored	Ängssvingel
	2	Hera (SW 161420)	VCU år 2			11	Valtteri	Ängssvingel
	3	Gaia (SW 141622)	VCU år 2			12	Swaj	Rörsvingel
	4	Niklas				13	Tamiko	Rörsvingel
	5	Luukas				14	Karolina	Rörsvingel
						15	Eleanora	Rörsvingel